

Protocol pluimveetransport bij hoge / lage omgevingstemperaturen

Vastgesteld door het bestuur van Stichting AVINED op 4 juli 2023.

Inleiding

Transport van dieren dient altijd plaats te vinden met aandacht voor dierenwelzijn en met in achtname van de betreffende regelgeving. De omstandigheden van het vervoer van dieren zijn in de Nederlandse pluimveesector, ook op dagen met hoge / lage temperaturen goed geregeld. Dit protocol dient als handleiding / handreiking voor alle betrokkenen in de keten om een correct transport van pluimvee bij hoge / lage omgevingstemperaturen mogelijk te houden.

Omgevingstemperatuur kan invloed hebben op het welzijn. Dit geldt overigens niet enkel voor het welzijn van de dieren, maar ook voor de personen die betrokken zijn bij het transport.

Pluimveetransport kan met hoge of lage omgevingstemperaturen geconfronteerd worden. In voorliggend protocol wordt ingegaan op maatregelen ten aanzien van transport bij hoge / lage omgevingstemperaturen. Daarbij wordt ingegaan op verschillende typen transport, aangezien de karakteristieken en te nemen maatregelen per diertype en wijze van transport verschillend zijn. Doel is dat het transport altijd op de juiste wijze wordt uitgevoerd.

Opzet en definities

In dit protocol wordt onderscheid gemaakt in drie hoofdstromen van pluimveetransport:

1. Transport van eendagskuikens;
2. Transport van gebruikspluimvee;
3. Transport van slachtpluimvee.

Voor de toepassing van dit protocol wordt verstaan onder:

Eendagskuiken	:	Kuiken van nog geen 72 uur oud.
Gebruikspluimvee	:	Pluimvee van meer dan 72 uur oud, dat na verplaatsing wordt ingezet voor productie (transport tussen pluimveebedrijven).
Slachtpluimvee	:	Pluimvee dat wordt getransporteerd naar een slachterij.

Uitgangspunten

- Het protocol is op ieder pluimveeetransport van toepassing, onderverdeeld in drie hoofdstromen (eendagskuikens, gebruikspluimvee en slachtpluimvee).
- Dit document legt geen wetgeving vast, maar geeft handvatten aan bedrijven om ook het transport bij hoge / lage temperaturen op verantwoorde wijze uit te voeren. Op deze wijze neemt de pluimveesector haar verantwoordelijkheid en benoemt zij wat gedaan kan worden door de verschillende schakels.
- Met name rondom het transport van slachtpluimvee zijn veel partijen betrokken: pluimveehouder, vangploeg, chauffeur, slachterij, dierenarts en afnemer van het verse vlees. Dit betekent dat opnieuw inplannen van transportbewegingen op korte termijn niet altijd mogelijk is. Bij vleeskuikens kan uitstel van vervoer tot dierenwelzijnsproblemen leiden.
- Naast aandachtspunten voor het daadwerkelijke transport worden ook punten benoemd voor verzender (pluimveehouder of kuikenbroederij) en ontvanger (pluimveehouder of slachterij).
- Voor het bepalen van de temperatuur ter plaatse wordt gebruik gemaakt van de app van het KNMI: 'Het weer in Nederland'.
- Dit protocol gaat in op diverse temperatuurzones:
  - Voorspelde individuele dag met minimumtemperatuur ≤ -10 °C;
  - Voorspelde periode van 4 aaneengesloten dagen met maximumtemperaturen ≥ 27 °C;
  - Voorspelde individuele dag met maximumtemperatuur ≥ 30 en < 35 °C;
  - Individuele dag met temperatuur ter plaatse ≥ 35 °C.
- Na een periode van hoge / lage omgevingstemperaturen waarin het protocol van kracht is geweest wordt een evaluatie uitgevoerd, met alle genoemde organisaties. Gedurende de zomer- dan wel winterperiode worden geen ad hoc wijzigingen van dit protocol doorgevoerd.
- Communicatie over het protocol, de maatregelen etc. wordt verricht door AVINED en ondersteund door COBK, NEPLUVI, NVP en LTO/NOP (richting hun leden).

Voor het kunnen uitvoeren van dit protocol is naast inzet vanuit de sector ook afstemming met de bevoegde autoriteit noodzakelijk, onder meer over:

- de mogelijkheid dat slachterijen hun slachttijden aanpassen, om zo het vangen/laden en/of slachten op de heetste uren van de dag te voorkomen (aanpassen planning van de toezichthoudende dierenartsen).
- de mogelijkheid dat, bij uitloop van de ingeplande slachttijden, wagens met levende dieren die al op het terrein van de slachterij zijn gearriveerd, indien nodig deze mogen verlaten om rond te rijden. Op deze manier wordt rijwind gecreëerd en hittestress bij de dieren voorkomen.

Maatregelen

1. Transport van eendagskuikens

Maatregelen bij voorspelde individuele dag met minimumtemperatuur ≤ -10 °C	Maatregelen bij voorspelde periode van 4 aaneengesloten dagen met maximumtemperaturen ≥ 27 °C	Maatregelen bij voorspelde individuele dag met maximumtemperatuur ≥ 30 °C
Broederij zorgt voor geschikt klimaat in kuikenruimte.	Broederij zorgt voor geschikt klimaat in kuikenruimte.	Broederij zorgt voor geschikt klimaat in kuikenruimte.
Chauffeur is in het bezit van het 'Getuigschrift van Vakbekwaamheid pluimveetransport'.	Chauffeur is in het bezit van het 'Getuigschrift van Vakbekwaamheid pluimveetransport'.	Chauffeur is in het bezit van het 'Getuigschrift van Vakbekwaamheid pluimveetransport'.
Enkel gebruik van wagens met verwarming.	Enkel gebruik van wagens met een vorm van conditionering / ventilatie.	Enkel gebruik van wagens met koelunit en temperatuuralarm.
Beschut en zonder oponthoud laden en lossen.	Beschut en zonder oponthoud laden en lossen.	Beschut en zonder oponthoud laden en lossen.
Pluimveehouder zorgt voor geschikt stalklimaat.	Pluimveehouder zorgt voor geschikt stalklimaat.	Pluimveehouder zorgt voor geschikt stalklimaat.

2. Transport van gebruikspluimvee

Maatregelen bij voorspelde individuele dag met minimumtemperatuur ≤ -10 °C	Maatregelen bij voorspelde periode van 4 aaneengesloten dagen met maximumtemperaturen ≥ 27 °C	Maatregelen bij voorspelde individuele dag met maximumtemperatuur ≥ 30 en < 35 °C
Pluimveehouder zorgt voor geschikt stalklimaat.	Pluimveehouder zorgt voor geschikt stalklimaat.	Pluimveehouder zorgt voor geschikt stalklimaat.
Chauffeur is in het bezit van het 'Getuigschrift van Vakbekwaamheid pluimveetransport'.	Chauffeur is in het bezit van het 'Getuigschrift van Vakbekwaamheid pluimveetransport'.	Chauffeur is in het bezit van het 'Getuigschrift van Vakbekwaamheid pluimveetransport'.
Wanden van de wagens dienen beschutting te bieden tegen kou. Dit kan door 'vaste' wanden, maar ook door zeilen, windbreekgaas e.d. (correcte ventilatie moet natuurlijk mogelijk blijven).	Bezetting van de vrachtwagen eventueel aanpassen. Bijv. door kratten / containers leeg te houden voor extra ventilatie.	Bezetting van de vrachtwagen eventueel aanpassen. Bijv. door kratten / containers leeg te houden voor extra ventilatie.
Pluimveehouder zorgt voor geschikt stalklimaat.	Afhankelijk van de mogelijkheden het middendeel van de wagen het laatste laden.	Afhankelijk van de mogelijkheden het middendeel van de wagen het laatste laden.

-	Na laden zo spoedig mogelijk vertrekken en gedurende de rit geen onnodige tussenstops maken. Tevens files ontwijken en bij 'te vroege' aankomst op het losadres, rond blijven rijden (rijwindventilatie).	Na laden zo spoedig mogelijk vertrekken en gedurende de rit geen onnodige tussenstops maken. Tevens files ontwijken en bij 'te vroege' aankomst op het losadres, rond blijven rijden (rijwindventilatie).
-	Pluimveehouder zorgt voor geschikt stalklimaat.	De te verplaatsen dieren dienen uiterlijk om 12.00 uur geladen te zijn.
-	-	Pluimveehouder zorgt voor geschikt stalklimaat.

Bij een omgevingstemperatuur ≥ 35 °C ter plaatse wordt er niet geladen.

3. Transport van slachtpluimvee

Maatregelen bij voorspelde individuele dag met minimumtemperatuur ≤ -10 °C	Maatregelen bij voorspelde periode van 4 aaneengesloten dagen met maximumtemperaturen ≥ 27 °C	Maatregelen bij voorspelde individuele dag met maximumtemperatuur ≥ 30 °C
Pluimveehouder zorgt voor geschikt stalklimaat.	Pluimveehouder zorgt voor geschikt stalklimaat.	Pluimveehouder zorgt voor geschikt stalklimaat.
Chauffeur is in het bezit van het 'Getuigschrift van Vakbekwaamheid pluimveetransport'.	Chauffeur is in het bezit van het 'Getuigschrift van Vakbekwaamheid pluimveetransport'.	Chauffeur is in het bezit van het 'Getuigschrift van Vakbekwaamheid pluimveetransport'.
Slachterij beschikt over een procedure t.a.v. transport bij koude. Deze procedure kan onderdeel zijn van een breder protocol / plan. Onderstaande punten kunnen deel uitmaken van deze procedure.	Slachterij beschikt over een procedure t.a.v. transport bij hitte. Deze procedure kan onderdeel zijn van een breder protocol / plan. Onderstaande punten kunnen deel uitmaken van deze procedure.	Slachterij beschikt over een procedure t.a.v. transport bij hitte. Deze procedure kan onderdeel zijn van een breder protocol / plan. Onderstaande punten kunnen deel uitmaken van deze procedure.
Kratten / containers indien mogelijk in de stal vullen en dan zo vlot mogelijk op de vrachtwagen laden.	Beschut en zonder oponthoud laden en lossen (indien mogelijk).	Beschut en zonder oponthoud laden en lossen (indien mogelijk).
Wanden van de wagens dienen beschutting te bieden tegen kou. Dit kan door 'vaste' wanden, maar ook door zeilen, windbreekgaas e.d. (correcte ventilatie moet natuurlijk mogelijk blijven).	Bezetting van de kratten / containers aanpassen. M.n. aandacht voor 'hotspots' op de wagen.	Bezetting van de kratten / containers aanpassen. M.n. aandacht voor 'hotspots' op de wagen.

Beschut en zonder oponthoud laden en lossen (indien mogelijk).	Kratten / containers indien mogelijk in de stal vullen en dan zo vlot mogelijk de vrachtwagen laden.	Kratten / containers indien mogelijk in de stal vullen en dan zo vlot mogelijk de vrachtwagen laden.
Just-in-time delivery toepassen / wachttijden zoveel mogelijk beperken.	Na laden direct vertrekken en gedurende de rit geen onnodige tussenstops maken. Tevens files ontwijken en bij vooraf bekende 'te vroege' aankomst op de slachterij, rond blijven rijden.	Na laden direct vertrekken en gedurende de rit geen onnodige tussenstops maken. Tevens files ontwijken en bij vooraf bekende 'te vroege' aankomst op de slachterij, rond blijven rijden.
Slachterij zorgt voor geschikt klimaat in wachtruimte.	<p>Bel 112 wanneer het transport onverwacht vast komt te zitten in een lange file en het welzijn van de dieren in het gedrang komt – met het verzoek om het transport uit de file te laten escorteren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doe dit niet lichtzinnig (enkel in geval van nood); • Ga niet zelfstandig bijv. een file passeren via de vluchtstrook; <ul style="list-style-type: none"> ○ Neem niet het risico dat je strandt achter een auto die met pech onderweg op de vluchtstrook staat; ○ Voorkom het blokkeren van de doorgang van hulpdiensten (politie, ambulance, berger, etc. ..). • Zorg dat je de volgende gegevens paraat hebt/aan de meldkamer doorgeeft: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vermeld dat je levende dieren aan boord hebt en dat het oponthoud het dierwelzijn in het gedrang brengt; ○ Locatie: auto(snel)wegnummer (A- of N-weg), hectometerpaaltje, rijrichting (van .. naar .. / linker of rechter gedeelte van snelweg); 	<p>Bel 112 wanneer het transport onverwacht vast komt te zitten in een lange file en het welzijn van de dieren in het gedrang komt – met het verzoek om het transport uit de file te laten escorteren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doe dit niet lichtzinnig (enkel in geval van nood); • Ga niet zelfstandig bijv. een file passeren via de vluchtstrook; <ul style="list-style-type: none"> ○ Neem niet het risico dat je strandt achter een auto die met pech onderweg op de vluchtstrook staat; ○ Voorkom het blokkeren van de doorgang van hulpdiensten (politie, ambulance, berger, etc. ..). • Zorg dat je de volgende gegevens paraat hebt/aan de meldkamer doorgeeft: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vermeld dat je levende dieren aan boord hebt en dat het oponthoud het dierwelzijn in het gedrang brengt; ○ Locatie: auto(snel)wegnummer (A- of N-weg), hectometerpaaltje, rijrichting (van .. naar .. / linker of rechter gedeelte van snelweg);

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Waar is het transport onderweg naar toe; ○ Hoe kan de wagen herkend worden (kleur/opschrift). 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Waar is het transport onderweg naar toe; ○ Hoe kan de wagen herkend worden (kleur/opschrift).
-	Just-in-time delivery toepassen / wachttijden zoveel mogelijk beperken. Een parcours/route uitzetten voor chauffeurs die te vroeg aankomen.	Vangen en laden op de koelere uren van de dag. Een parcours/route uitzetten voor chauffeurs die te vroeg aankomen. Slachttijden aanpassen om aanvoer op de heetste uren te voorkomen. Hiervoor is nog wel interne en externe afstemming nodig. De NVWA wordt tijdig geïnformeerd met het oog op de benodigde toezichtcapaciteit.
-	Bij toch wachten op slachterij: parkeren in schaduw, gebruik maken van mobiele ventilatoren en / of 'stilstand-ventilatie' op de vrachtwagen.	Just-in-time delivery toepassen / wachttijden zoveel mogelijk beperken.
-	Eventueel asfalt / omgeving koelen met water. Let op luchtvochtigheid (evt. koelen voordat dieren er zijn).	Bij toch wachten op slachterij: het creëren van schaduwplaatsen, parkeren in schaduw, gebruik maken van mobiele ventilatoren en / of 'stilstand-ventilatie' op de vrachtwagen. Waar mogelijk koelen van asfalt.
-	Slachterij zorgt voor geschikt klimaat in wachtruimte.	Eventueel asfalt / omgeving koelen met water. Let op luchtvochtigheid (evt. koelen voordat dieren er zijn).
-	-	Slachterij zorgt voor geschikt klimaat in wachtruimte.

Bij een omgevingstemperatuur ≥ 35 °C ter plaatse wordt er niet geladen.